

12.5.2015

Akp/6

6

Kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistettu esitys Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asemakaavaksi ja asemakaavan muutokseksi (nro 12305) (a-asia)

HEL 2014-001848 T 10 03 03

Ksv 4505_1, Finkensilta, Korkeasaari, Kruunuvuorensilta (karttaruudut 673498, 673499, 673500)

Esitysehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 4.11.2014 päivätyn ja 12.5.2015 muutetun 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) virkistys-, vesi- ja katualueiden, 42. kaupunginosan (Kulosaari) vesialueen, 49. kaupunginosan (Laajasalo) puisto-, lähivirkistys-, vesi- ja katualueen asemakaavaehdotuksen ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen) vesi- ja satama-alueen, 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) eläintarha-alueen ja vesialueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 12305 hyväksymistä ja etteivät tehdyt muistutukset, saapuneet kirjeet ja annetut lausunnot anna aihetta muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti esityslistan liitteestä ja kaavaselostuksesta
- ettei asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päättää

- antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin
- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin.

Tiivistelmä

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 11.11.2014 lähettää 4.11.2014 päivätyn 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) virkistys-, vesi- ja katualueiden, 42. Kaupunginosan (Kulosaari) vesialueen, 49. kaupunginosan (Laajasalo) puisto-, lähivirkistys-, vesi- ja katualueen asemakaavaehdotuksen ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen) vesi- ja satama-alueen, 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) eläintarha-alueen ja vesialueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 12305 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä.

Lisäksi lautakunta kehotti tutkimaan mahdollisuudet kompensoida lintuyhdyskunnille koituvia haittoja esimerkiksi rakentamalla keinotekoisia luotoja lintujen uusiksi pesimäpaikoiksi.

Vastaehdotus:

Outi Silfverberg: Lisäys esitysehdotukseen: Lautakunta kehottaa tutkimaan mahdollisuudet kompensoida lintuyhdyskunnille koituvia haittoja esimerkiksi rakentamalla keinotekoisia luotoja lintujen uusiksi pesimäpaikoiksi.

Kannattajat: Osmo Soininvaara

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä vastaehdotuksen.

Kruunusillat hankkeen tavoitteena on järjestää kasvavalle Laajasalolle sujuva, kilpailukykyinen ja viihtyisä joukkoliikenneyhteys. Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asemakaava mahdollistaa hankkeen ensimmäisen vaiheen toteuttamisen osalla Kalasatama - Korkeasaari - Kruunuvuorenranta. Lisäksi asemakaava mahdollistaa merellisen virkistysympäristön laajenemisen ja uuden itäistä kantakaupunkia palvelevan jatkuvan rantareitin. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Kruunusiltojen suunnittelukilpailun voittaneen ehdotuksen mukaisen yksipylynisen vinoköysisillan toteuttaminen.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.12.2014–12.1.2015.

Ehdotuksesta on tehty 4 muistutusta. Nähtävilläoloajan ulkopuolella ja ennen nähtävilläoloa on saapunut yhteensä 5 kirjettä. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa yleisten töiden lautakunta, kiinteistölautakunta, pelastuslautakunta, ympäristökeskus, eläintarhan johtokunta, kaupunginmuseo, liikuntavirasto, Liikennelaitos -liikelaitos, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Helsingin Satama Oy sekä Liikennevirasto, Museovirasto ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Esittelijän perustelut

Muistutukset

Muistutuksissa todettiin sillan rakentamisen heikentävän alueella pesivien lintujen elinoloja erityisesti Emäntä ja Nimismies -luodoilla ja että asemakaavaa ei tule hyväksyä, mikäli arvokkaalla linnusto-alueella rakentamiselle on olemassa vaihtoehto tai mikäli siltalinjaus pysyy kaavaehdotuksen mukaisena eikä vaihtoehtoisia luotoja ole toteutettu

ja niille ei ole asettunut vastaavan arvoista pesimälinnustoa. Muistutuksissa suhtauduttiin kriittisesti Laajasalon joukkoliikenneyhteyden liikenteellisen kokonaisratkaisun keskeneräisyyteen sekä todettiin sillan olevan kallis siitä saatuihin hyötyihin nähden. Sillan epäiltiin heikentävän laajasalolaisten joukkoliikenneyhteyksiä ja kehoitettiin tutkimaan vielä lauttaliikenteen vaihtoehtoja.

Lisäksi muistutuksissa todettiin, ettei asemakaava toteuta maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusta hyvästä elinympäristöstä ja että se on yleiskaavan vastainen. Asemakaavan suhdetta Korkeasaaren RKY-alueeseen, eläintarhaan ja eläimistöön, Helsingipuistoon ja Suomenlinnaan pidettiin ristiriitaisena. Lisäksi asemakaavan toteuttamisen vaikutuksia Kruununhaan, Tervasaaren ja Mustikkamaan ympäristöön, Helsingin merellisyydelle, Kruunuvuorenselän maisemallisille ja historiallisille arvoille ja Kalasataman merenkulkuyhteyksille sekä merialueiden virtauksiin, Vantaanjoen kalaväylään ja pohjaeläimiin pidettiin negatiivisina.

Kirjeet

Kirjeissä otettiin kantaa alueen arvokkaisiin lintualueisiin ja kehoitettiin kaupunkisuunnittelulautakuntaa palauttamaan asia Kruunuvuorenselän ylityksen ratkaisun osalta valmisteluun ja että päätettäväksi tuodaan esitys, joka ottaa huomioon alueen linnustosta tehdyn selvitystyön mukaiset suositukset. Kirjeissä tuotiin esille siltojen maisemallisia, ympäristöllisiä ja taloudellisia haittoja ja verrattiin sillasta saatuja hyötyjä lauttavaihtoehdosta saataviin vastaaviin laskelmiin.

Lisäksi kirjeissä todettiin, että siltaraitiotieyhteyden rakentaminen parantaa Kruunuvuorenselän, Kalasataman ja Kruununhaan asukkaiden mahdollisuuksia käyttää joukkoliikennettä tehokkaasti, vähentää yksityisautoilun tarvetta, elävöittää kaupunkikuvaa ja edistää kaupunginosien kivijalkayritysten liiketoimintaa.

Lausunnot

Lausunnoissa käsiteltiin hankkeen vaikutuksia alueen historiallisiin, maisemallisiin ja kulttuurisiin arvoihin sekä muuttuvaan eläintarhan toimintaympäristöön. Raitiovaunuliikenteen melu- ja värinähaittoihin tulee lausuntojen mukaan jatkossa kiinnittää huomiota ja erityisesti rakentamisen aikaisia melu- ja pölyhaittoja tulee pyrkiä minimoimaan. Lausunnoissa todettiin linjauksen suunnittelun keskeneräisyyden aiheuttavan kokonaisuuden kannalta hankaluuksia ja mahdollinen osittain toteuttaminen aiheuttaa väliaikaisia liikennejärjestelmiä ja raitiotielinjauksia, joiden vaikutuksia mm. energiahuollon tarpeisiin ei ole tutkittu.

Lisäksi lausunnoissa käsiteltiin sillan alittavan veneilyväylän aukkomitoituksen riittävyttä, siltojen soveltumista hälytysajoneuvoliikenteelle, pyöräliikenteen väylän linjauksia sekä sillan liikenneturvallisuutta. Lausunnoissa nostettiin myös esille siltojen rakentamisen positiivisia vaikutuksia liikenteelle, kaupunkirakenteelle, tonttimaan hinnalle ja todettiin, ettei hanke uhkaa Suomenlinnan maailmanperintökohteen arvojen säilymistä.

Joihinkin asemakaavakartan merkintöihin ja määräyksiin toivottiin tarkennuksia.

Lausunnot on otettu huomioon siten, että asemakaavakartan määräyksiä ja merkintöjä on tarkennettu ja selostusta on tarpeellisilta osin korjattu ja täydennetty.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksista, saapuneista kirjeistä ja lausunnoista sekä niiden vastineet laajemmin.

Selvitys lintuarvojen kompensoimisesta

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 11.11.2014 tekemän päätöksen mukaisesti kaupunkisuunnitteluvirasto on tutkinut mahdollisuuksia kompensoida lintuyhdyskunnille koituvia haittoja esimerkiksi rakentamalla keinotekoisia luotoja lintujen uusiksi pesimäpaikoiksi (Kruunuvuorenselän lintuluotojen kompensatioselvitys, WSP Finland Oy ja Ympäristötutkimus Yrjölä, 10.4.2015). Selvitys on lisätty asemakaavaselostuksen liitteeksi.

Selvityksen mukaan Suomessa ei ole toistaiseksi tehty yhtään korvaavien luontoalueiden rakentamista edellyttävää päätöstä ja luontoarvojen kompensoiminen Kruunusiltojen liikennehankkeen yhteydessä olisi ennakkotapaus. Maankäyttö- ja rakennuslaki ei nimenomaisesti edellytä luontoarvojen kompensoimista koskevien määräysten asettamista asemakaavalla.

Tehdyn selvityksen perusteella lintuluotojen arvo koko Helsingin saaristolinnustoa ajatellen on melko pieni ja niiden lajisto ja parimäärät ovat vaihdelleet eri vuosien välillä. Selvityksessä pidettiin mahdollisena, että Nimismiehen ja Emännän merkitys on tärkeämpi Kruunuvuorenselän sorsalintujen ja lокkien levähdys- ja ruokailualueena kuin pesimälinnuston kannalta.

Selvityksen mukaan Kruunuvuorenselälle on mahdollista rakentaa uusia pesintää edistäviä rakenteita. Parhaiten jatkosuunnitteluun soveltuvat keinoluodon rakentaminen Hylkysaaren eteläpuolelle tai Neljänviitankarin viereen. Selvityksessä kuvatussa kompensaatiossa on kuitenkin epävarmuustekijöitä ja asiantuntijalausunnon mukaan

onnistuminen riippuu hyvin paljon siitä, hyväksyvätkö linnut rakennetut luotoja pesimäpaikakseen. Uusilla rakenteilla saattaisi olla myös joitakin negatiivisia vaikutuksia muihin luontoarvoihin, veneilyyn tai maisemaan. Selvityksessä arvioitiin myös rakenteiden kustannuksia alustavasti.

Ottaen huomioon lintuluotojen merkityksen tarkennettu arvio, mahdolliset negatiiviset vaikutukset, epävarmuuden siitä estyykö pesintä nykyisillä luodoilla kokonaan tai edes osittain sekä rakenteiden toteuttamisen suhteellisen korkeat kustannukset, ei kaupunkisuunnitteluvirasto katso, että käytössä olevan tiedon nojalla voisi pitää perusteltuna esittää asemakaavassa määräyksiä keinokehoisten lintuluotojen rakentamisesta asemakaava-alueen ulkopuolelle. Jos niin halutaan, voidaan sillan rakentamispäätöksen yhteydessä päättää alueella tehtävästä linnuston seurannasta ja jatkaa seurantaa rakentamisen aikana. Joukkoliikenneyhteyden rakentamisen loppuvaiheessa olisi seurantatiedon ja muiden seikkojen pohjalta edellytykset päättää keinoluotojen rakentamisesta, mikäli silloin todetaan että pesintä on merkittävästi häiriintynyt. Mahdollisen luodon rakentamispäätöksen jälkeen tulisi tehdä yleis- ja rakennussuunnitelmat sekä hakea tarvittavat luvat.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, josta kiinteistövirasto on lausunnossaan todennut seuraavaa:

Kaupunki omistaa kaava-alueen maa- ja vesialueet lukuun ottamatta yksityisessä omistuksessa olevaa pientä aluetta Kruunuvuorenrannassa. Kiinteistötoimi tulee hankkimaan Kruunuvuorenrannan yleiset alueet kaupungin omistukseen ja sopimaan kaupungin hallintokuntien esittämät sillan rakentamiseen liittyvät työaikaiset järjestelyt maanomistajan kanssa Kruunuvuoren asemakaava-alueen maankäytösopimuksessa.

Helsingin seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on pyytänyt kirjallista vastinetta muistutuksensa huomioonottamisesta. Kaavan hyväksymispäätöksestä Helsingin seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on pyytänyt ilmoittamaan viipymättä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94§:n mukaisesti

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Ulla Kuitunen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37293
ulla.kuitunen(a)hel.fi

12.5.2015

Jouni Heinänen, vs. toimistopäällikkö, puhelin: 310 37257
jouni.heinanen(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi
Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi
Sanna Ranki, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37146
sanna.ranki(a)hel.fi
Niko Setälä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi
Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 37403
juha-pekka.turunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12305 kartta, päivätty 4.11.2014, muutettu 12.5.2015
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12305 selostus, päivätty 4.11.2014, muutettu 12.5.2015
- 4 Havainnekuva, 12.5.2015
- 5 Kruunuvuorenselän lintuluotojen kompensatioselvitys, WSP Finland Oy ja Ympäristötutkimus Yrjölä, 10.4.2015
- 6 Tehdyt muutokset
- 7 Vuorovaikutusraportti 4.11.2014 liitteineen, täydennetty 12.5.2015
- 8 Mielipidekirjeen ja muistutuksen lähettäneet -luettelo
- 9 Muistutukset ja kirjeet
- 10 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutukset esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne kirjeen lähettäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 6

Liite 7

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 6

Liite 7

Tiedoksi

Kaupunginhallitus
Kaupunginkanslia/Erroll, Hakola